

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Concilium Taurinatę.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

moderatoq; cōsilio ea cautelæ rō seruata est, q̄ & scādala submoueret & sanctitatē ecclesiæ cu
Capitulum primum.

¶ Sedet ergo neminē post hāc synodū qua eiusmodi illicitis vel sero succurrit de digamis, aut
inter nuptiæ maritis ordinari clericos posse, nec requirenē vtrū ne initiati sacramentis diui
nis, aut gentiles hac se infelici sorte necessitate maculauerunt.

II. ¶ De puellis vero q̄ se deo vouerūt, si ad terrenas nuptias spōte transferūt, id custodiendū
esse decreuimus, vt p̄nitētes nō statim ad p̄nitentiā recipiant, & cū data tñ fuerit, nisi ple
ne satisfecerint deo in quantū ratio poposcerit, eisdē cōmunio differatur.

III. ¶ Circa eoz; vero p̄sonas q̄ se post vnū & sanctū lauacrū vel p̄sanis sacrificijs dæmonū
vel incesta lauacōe polluerūt, eā cēsūre formā diximus eē seruādā, vt his iuxta synodū Nicenā
satisfactōis q̄ dā aditus nō neget, ne infelicibus lachrymis vel solatiū ianua desperatione clau
datur, acturi vero p̄nitentiā vsq; in diē mortis non sine spe tamen remissionis, quam ab eo
plene sperare debebunt, qui eius largitatē & solus obtinet, & tam diues misericordia est, vt ne
mo desperet, deus em̄ mortem nō fecit, nec lætatur in perditione viuorum.

IIII. ¶ Nec illud fr̄s scribere alienū ab ecclesiæ vtilitate cēsūimus, vt sc̄iretis q̄cūq; sub ordi
natōe vel diaconatus, vel presbyterij, vel ep̄atus mortali crimine dixerint se eē pollutos, à su
pradictis ordinatōibus submouēdos reos scilicet vel veri cōfessioe v̄l mēdacio falsitatis, Neq;
em̄ ab solui p̄tis q̄ in se ip̄m dixerit mortis causam, q̄ maior homicida fit, Diuina pietas vos in
æternū custodiat dilectissimi fratres.

¶ Explicit concilium Valentinum.

¶ Item ep̄istola eiusdem Concilij.

Dilectissimis fratribus, clero, & plebi ecclesiæ foro Iuliēsis, Fegadius, Emerius, Florētius, E
Artemius, Emilianus, Britto, Iustus, Eufodius, Rodamius, Euortius, Constantius, Pau
lus, Cretus, Concordius, Anterius, Neuterius, Nicecius, Vrbanus, Felix, Simplicius, &
Vincētius, ep̄i in dño salutē. Quāuis tā ea B̄ndictus frater de sanctissimi accepti p̄sona suggerit
q̄ prudētū & christiano viro sunt cōdigna, q̄ q̄ studio oīm vestrū ad honorē sacerdotij poscat
edixerit, tñ q̄a in synodo iā se derat ordinatōes eiusmodi submouēdas q̄ sine scādalo eē nō pos
sunt, nō potuimus vni p̄stare q̄d cæteris negabat. Et licet nō ignoremus multos verecūdia, &
nōnullos honore suscipiēdi sacerdotiū, & vt trepidos, q̄ vtiq; signa sunt sc̄itatis falsa in se rei
ciēdi honoris cā dixisse, tñ q̄a oīm fere ad ea q̄ sunt peiora procliue iudiciū est, & hinc mate
ries disputationū in obretractōes sacerdotū dei q̄rit, sedit in synodo, vt q̄sq; de se vel vera, vel
de falsa dixisset, fides quā suimet testimonio cōfirmaret, haberet, q̄ propter decretū ē, submo
uēdos p̄tin? eē ab eo gradu quē ab oi scādalo libez eē decet, diuina pietas vos i æternū p̄tegat

Incipiunt capitula concilij Taurinatis.

- ¶ Ut qui approbauerit suam ciuitatem me-
tropolim fuisse, teneat primatum. 4
- ¶ De his qui se ab hæreticis separare voluerit,
vt ab ecclesia catholica suscipiantur. 5
- ¶ Ut episcopi qui contra statuta faciunt, ho-
nore priuentur. 2
- ¶ Ut alterius clericum non promoueat alter,
nec abiectum recipiat. 6
- ¶ De laicis qui clericis crimen intendunt 3
- ¶ De his qui contra interdictum sunt ordina-
ti, vel in honore filios genuerunt. 7
- ¶ De clericis qui per culpam ab episcopo suo

Incipit concilium Taurinate.

Ratribus dilectissimis per Gallias, & quinque prouincias constitutis
sancta synodus quæ conuenit in vrbe Taurinatum. Cum ad posu
lationem prouinciarum Gallie sacerdotes conuenissemus ad Tau
rinatum ciuitatem, atq; in eiusdem vrbs ecclesia auditore dño vel
mediatore sederemus, auditis allegationibus episcopoz, eorū vide
licet qui ad iudicium fuerant, de singulis negotijs hæc sententię for
ma processit, quod à paucis statuta canonum seruarentur, & pluri
morum contentionibus adhiberetur vtilis medicina.

¶ Capitulum primum.

¶ Iam cū primus omnium vir sanctus Proculus Massiliensis ep̄s ciuitatis se tanq̄ metropolitanū
ecclesiæ quæ in secunda prouincia Narbonensi positæ videbant diceret p̄esse debere, atq; per
se ordinatōes in memorata prouincia summoz fieri sacerdotū, siquidē assereret easdē eccle
sias vel suas fuisse, vel ep̄os à se in eisdē ecclesiis ordinatos, & è diuerso eiusdē regiōis ep̄i aliud
defensarēt, ac sibi alterius prouinciæ sacerdotē p̄esse nō debere cōtēderēt, id iudicatū à sancta
synodo contēplatiōe pacis atq; cōcordiæ, vt nō tā ciuitati eius quæ in altera prouincia sita est

Q 3 cuius

Concilium Regiense.

- cuius magnitudinē penitus nesciremus, quā nisi potissimū deferret, vt filijs honore primatus existeret. Dignū em̄ visum est, vt quis vnitate puincie minime teneret, cōstringerent̄ tñ pietatis affectu. Hæc ipsi tm̄ in die vitæ forma seruabit, vt in ecclesijs puincie scdæ Narbon̄ q̄s suas pochias vs̄ suos discipulos fuisse cōstitit̄ ordinatos priat̄ hear dignitatē. Illud à p̄ribus suis obseruandū qđ licet ex sup̄fluo nō tñ inutiliter cōmonet, vt ipse Proculus tanq̄ pius p̄r cōsacerdotes suos honoret vt filios, & memoratē puincie sacerdotes tāq̄ bonifilij eundē habeāt vt parentē, & inuicē sibi exhibeāt charitatis affectū, impleto hoc qđ ait beatus apostolus. Honore mutuo puenientes, nō alta sapiētes, sed humilibus cōsentientes. ¶ Illud deinde inter ep̄os vrbū Arelatēsis, & Viennēsis qui de primatus apud nos honore certabāt à sancta synodo definitū est, vt qui ex eis cōprobauerit suā ciuitatē eē metropolim, is totius puincie honorē primatus obtineat, & ipse canonū ordinationū habeat potestātē. Certe ad pacis vinculū cōseruandū hoc cōcilio vtiliori decretū est, vt si placet memotata: vrbū ep̄is, vnaqueq; de his viciniore sibi inter puincias muniat ciuitates, atq; eas ecclesias visitet q̄s oppidis suis maximas magis esse cōstitit̄, ita vt memores vnanimatis, atq; cōcordie non alterū sibi longius vsurpādo quod est alijs propius inquietet.
- H II.** ¶ Placuit itaq; p̄peti disciplinā quā circa octauū, vrsionē, remigiū & triferiū ep̄iscopos sancta synodus decreuit, qui vsurpatione quadā de ordinationē sacerdotū ad inuidiā vocabātur, quod eis hæcenus idcirco videt̄ indultū, vt de cætero hac autoritate commoniti nihil vsurpare conent̄, siquidē ea ab hac causa excusatōe defenderint, qua dicerent prius se nō esse cōuentos, Proinde iudicauit synodus, vt si quis ex hoc fecerit cōtra statuta maiorū, sciat is qđ ordinatus fuerit sacerdotij se honore priuādū, ille vero qui ordinauerit autoritatē se in ordinationibus vel in cōcilijs minime retinēdā. Nō solū aut̄ circa memoratos ep̄os hæc sn̄a p̄ualebit, sed circa oēs qui simili errore decepti ordinationes hm̄oi perpetrarunt.
- I III.** ¶ De Palladio aut̄ laico, qui Spano p̄br̄o nō leue crimē intēderat, inter q̄s ep̄s Triferius eiusdē criminis causas se cognouisse testatus est, id cōcilio decreuit autoritas, vt idē Palladius in eadē sn̄a maneret, qđ cognitiōis tempore à Triferio fuerat sacerdote multctatus, hoc ei humanitate reseruato cōcilio, vt ipse Triferius i ptate habeat, qñ ei voluerit relaxare.
- k IIII.** ¶ Statuit qđq; de Exuperatio p̄br̄o sancta synodus qui in iuriā sancti ep̄i sui Triferij grauiā & multa cōsenferat, & frequētibus eū cōtumelijs puocauerat, ita vt nōnulla fecerit cōtra ecclesiasticā disciplinā, p̄pter quā cām ab eo fuerat dominica cōione priuatus, vt in eius sit arbitrio restitutio ipsius in cuius ptate eius fuit abiectio, hoc est, vt qñ vel idē exuperatius satisfecerit, vel ep̄o Triferio visum fuerit, tūc gratiā cōionis accipiat. Illud decreuit p̄terea sc̄ta synodus, vt qñ legatos ep̄i Galliarū qui Felici cōicāt destinārūt, vt si quis ab eius cōione se voluerit se q̄strare in sc̄te pacis cōsortiū suscipiat iuxta l̄as venerabilis memorie Ambrosii ep̄i vel Ro. ecclesie sacerdotis dudū latas, q̄ in cōcilio legatis p̄ntib̄ recitate sunt.
- L V.** ¶ Nec illud p̄termittēdū fuit qđ synodi sn̄a definitū ē, vt ecclesiā alteri⁹ sc̄dm̄ statuta canonū nemo suscipiat, neq; suę eccl̄ie in alio gradu audeat ordinare, neq; abiectū recipiat in communionem.
- M VI.** ¶ Hi aut̄ qui contra interdictū sunt ordinati, vel in ministerio genuerūt filios, ne ad maiores gradus ordinum permittantur, synodi decreuit autoritas. Incolumes vos d̄as nosfer euo longissimo conseruare dignetur domini fratres dilectissimi.

Incipiunt capitula concilij Regiensis.

- ¶ Vt peruersi ordinatores nullis denuo ordinationibus intersint. Cap. 1 ¶ Vt ep̄s & b̄ndicat & cōfirmet Neophitū 4
¶ Vt à duobus ep̄iscopis ordinatus aliquando rā habeat ecclesie ipsius 5
ep̄iscopus possit non esse. 2 ¶ Vt absq; metropolitani literis & consensu, nullus accedat ad destitutam ecclesiam 6
¶ De hæreticis & schismaticis ep̄is si ad catholici fidē venerint quid obseruari debeat. 3 ep̄iscopo.

Incipit concilium Regiense habitum. Era. cccc.

LXXII. ab ep̄iscopis. XIII.

N

Vb̄ imperatoribus Theodosio iuniore & Valētiniano, Theodosio septimo & Festo cōsulibus, cū in voluntate dñi apud Regiē sem ecclesiam cōuenissemus, & transgressionis apud Ebredunē sem ecclesiam habitę remediū quereretur, qua sanctis ecclesie canonibus, ac reuerēdis patrū constitutionibus omni parte neglectis, absq; triū presentia, absq; prouincialium literis, absq; metropolitani autoritate irritā ordinationis speciē à duobus temere conuenien-